

Bemutakozás

Pécs szőlőtermesztési hagyományaival és a történelem viharaiiban mindig sikeresen megújuló kultúrájával kétezer éve gazdasági és szellemi központja a Dél-Dunántúlnak. Római kori emlékei a világörökség részévé teszik. Az első magyar universitas otthonaként ma is patinás egyetemi város. Beépülő szőlőhegyei ellenére ma is a szőlő és bor nemzetközi városa.

A tudományos m?hely 1949-ben több évszázados egyházi szőlőbirtokra és pincészetre alapozva a földm?velésügyi miniszter hozta létre. A Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet kísérleti telepeként az ültetvények tervezett rekonstrukciójában kapott szerepet. A több átszervezést megélt Intézet ma a Pécsi Tudományegyetem keretei között működik. Az Intézet vezetői: 1972-ig Németh Márton, 28 éven át Diófási Lajos, 2000-től 10 éven át ifj. Kozma Pál, 2010-től Jakab Gábor.

Az Intézet hazai egyetemekkel, társintézményekkel összefogva részt vesz országos projektek megvalósításában, emellett nemzetközi együttműködés keretében európai programokban is. Az alapítók az Intézet kiemelt feladatául a kutatást, a szaktanácsadást és az oktatást jelölték meg. A feladatok teljesítését az 1983-tól folyamatosan újratelepített harminc hektárnyi szőlőültetvény, az 1600 m² alapterületű - 4800 hl kapacitású pince és laboratóriumok szolgálják. Az intézmény kutatási eredményei elsősorban a Pannon Borrégió sajátos ökológiai körülményei között hasznosulnak.

„Lélegző örökségünk” részét képezi az Intézet szőlőfajta gyűjteménye, melynek alapjait 1950-ben Németh Márton tette le. A későbbi vezetőik szisztematikus munkájának köszönhetően ma több mint 1500 tételből áll, s ezzel hazánk leggazdagabb szőlőgénbankja. A gyűjtemény külön értéke a Kárpát-medence őshonos szőlőfajtáiból létrehozott ültetvény. A gyűjtemény ápolása, fejlesztése a genetikai variabilitás fenntartását, nemzeti kincsünk megőrzését jelenti. A szőlő-hungarikumok genetikai tulajdonságainak és termesztési sajátosságainak feltárása is a múlt értékeinek átmentését szolgálja. A génbankot a város helyi védettségben részesítette.

Az új érték teremtését célozzák a nemesítési, genetikai kutatások. Az Intézet 18 államilag elismert szőlőfajtaival és 20 klónnal rendelkezik. Az új fogyasztói igények és a kor kihívásainak (klíma- és termesztéstechnológia változás,

környezetvédelmi és fenntarthatósági elvárások, költséghatékonyság és versenyképesség) való megfelelést szolgálja a 2000-től állami minősítésre bejelentett 36 új fajta- és klónjelölt. Az új nemesítési eredményekből 11 rezisztens fajtajelölt, a klónjelöltek pedig elsősorban a hungarikum fajtakörből kerülnek ki.

A gombabetegségeknek ellenálló fajták nemesítési programja olyan innovatív fajták előállítását tűzte célul, melyek a kisebb környezetterheléssel járó technológia alkalmazása mellett magas minőségű termést adnak. Jelenleg kb. 300 rezisztens nemesítési anyag értékelése folyik. Az új nemesítési anyagok tesztelésében számos termelő működik együtt az Intézettel, melynek keretében kisebb-nagyobb felületen tájkísérletet létesítenek Intézeti szaporítóanyaggal és szakmai felügyelettel. Jelenleg 85 tájkísérleti szerződés keretében folyik ez a munka az ország szinte valamennyi borvidékén és Dél-Tirolban.

A minősített fajtákból és klónokból patogénmentes törzsültetvények kialakítása is folyamatban van, ez adhatja majd a következő évek telepítéseihez a kiindulási alapanyagot.

Az agrár-környezetvédelem jelszava: „Tiszta, élhető környezetből egészséges és biztonságos élelmiszert”. Ennek megvalósulása érdekében a fajták mellett a környezetkímélő, integrált szőlőtermesztés technológia-fejlesztési kérdései jelentik a szőlészeti kutatások másik súlypontját. Az integrált termesztést, a termesztés feltételeinek optimalizálását szolgálják: az alany-nemesfajta kölcsönhatását, a fajtához és ökológiai adottságokhoz igazodó telepítési rendszereket, a mennyiség-minőség összefüggéseit, az indukált rezisztenciát, a szőlőgyökér – mikorrhiza szimbiózist, a talajferdőtáplálkozás új útjait, valamint a talajerózió elleni védelem lehetőségeit feltáró kutatások. A termőhelyi adottságok leírása, a technológiai-fejlesztési kutatások növényélettani, ökofiziológiai vizsgálatokra alapozottak. A környezet-növény viszonyát, a kezelésekre, stresszhatásokra adott választ vízpotenciál és fotoszintézis mérések detektálják.

A szőlészeti kutatásokat a város nyugati határában lévő Szentmiklós-hegyi 30 ha-os ültetvény szolgálja, mely 2014-ben bekerült a Pécsi Értéktárba.

Az Intézetben a minőségi szőlőtermesztésre borászati kutatások épülnek, a szőlészeti értékek végtermékben való prezentálására. A borászati kutatások elsődleges célja a szőlőfeldolgozás korszerűsítése, az erjesztés-technológia optimalizálása, a borászati fajtaérték-kutatás és a versenyképesség megőrzésére irányuló törekvés a szélsőséges évszaktokban is.

Főbb témák:

- a borminőség szempontjából a klímaváltozás miatt jelentkező extrém hatások csillapítása új technológiák kidolgozásával
- a szőlőfeldolgozás és erjesztés hagyományos és modern technológiáinak összehasonlító kutatása
- a bor alkotórészeinek, makro- és mikroelem-összetételének, valamint élettani szempontból jelentős anyagainak mélyebb megismerésére irányuló kutatómunka
- a borvidék hagyományos fajtáinak és tájfajtáinak borászati értékutatása
- az újabb nemesítésű és innovatív fajták borászati értékfeltárása

- a borrégió piaci versenyképességének megőrzésére és javítására irányuló fejlesztés- és kutatómunka.

A három fő szakterületen kapott eredményekről az Intézet kutatói konferenciákon, tudományos és ismeretterjesztő publikációkban rendszeresen beszámolnak.

A munkatársak részt vesznek a graduális és posztgraduális képzések szakmai tárgyainak oktatásában, vizsgabizottságokban, diploma- és PhD munkák értékelésében. Az Intézetben 12 felsőfokú végzettségű szakember dolgozik, ebből 7 fő tudományosan minősített kutató és 1 fő PhD hallgató.

A szőlészeti-borászati kutatómunkát és a térség termelőinek igényeit szolgálja ki az Intézetben működő, talaj- növény- és borvizsgálatokra akkreditált laboratórium.

A kutatás és gyakorlat találkozási pontját jelentik azok a szakmai találkozók, bemutatók, melyeknek az Intézetben 6 évtizedes hagyománya van.

Az Intézet 35 éve a mezőgazdasági termelőknek közvetlenül nyújt térítés ellenében szaktanácsadói, szakértői szolgáltatásokat, emellett regionális szakmai szaktanácsadói központként a gazdálkodók széles köre számára jelent információforrást.

Az alábbi linken madártávlatból látható a Szent Miklós-hegyi telephelyünk:

<https://www.youtube.com/watch?v=DtNFOoVkpZw> [1]

Egyéb online elérhetőségeink :

<https://www.facebook.com/pteszbki> [2]

https://www.youtube.com/playlist?list=PLrLGusu0NiLUYuC7Najyy-tOMuMMLwCo2&disable_polymer=true [3]

Forrás webcím: https://szbki.pte.hu:443/tartalom/bemutakozas_1

Hivatkozások

[1] <https://www.youtube.com/watch?v=DtNFOoVkpZw>

[2] <https://www.facebook.com/pteszbki/>

[3] https://www.youtube.com/playlist?list=PLrLGusu0NiLUYuC7Najyy-tQMuMmlwCo2&disable_polymer=true